

Społeczne postrzeganie ubóstwa

Opracowała
Małgorzata Omyła-Rudzka

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Wyróżniająca Jakość Badań

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<https://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Blisko połowa Polaków twierdzi, że zna ludzi ubogich: 21% – jedną lub dwie takie osoby (rodziny), a 27% większą ich liczbę. Natomiast trzech na stu respondentów (3%) samych siebie określa jako biednych. W stosunku do roku 2017 bardzo wyraźnie zmniejszył się udział badanych znających biedne osoby lub rodziny (z 62% do 48%). Obecnie wartość tego wskaźnika jest najniższa w historii naszych badań. Niższe niż osiem lat wcześniej są również szacunki dotyczące liczby biednych. Średnia liczba osób biednych przypadająca na stu mieszkańców obliczona na podstawie deklaracji badanych wynosi 22 (wobec 28 w roku 2017).
- Największa część ankietowanych za próg biedy uznaje dochód miesięczny na osobę wynoszący 2000 zł netto. Tyle też wynosi mediana kwot podawanych przez respondentów, natomiast średnia jest trochę niższa i wynosi 1912 zł. Społeczne wyobrażenia na temat ubóstwa wzrastają proporcjonalnie do średnich zarobków.
- Główne wyznaczniki ubóstwa według badanych to: brak pieniędzy na jedzenie (94%), na opłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (93%). Za biedną większość respondentów uznaje osobę, która nie ma gdzie mieszkać (71%), nie ma pracy (64%), nie jest w stanie spłacać długów, pożyczek (61%), nie starcza jej na pokrycie nieoczekiwanych wydatków (60%) oraz brakuje jej pieniędzy na zakup nowych ubrań (52%).
- Obecnie – po raz pierwszy w historii naszych badań – za główny czynnik prowadzący do biedy Polacy uznali niezaradność życiową, bezradność w załatwianiu spraw (56%), a w drugiej kolejności lenistwo, niechęć do podejmowania pracy (51%). W roku 2017 kolejność tych wskazań była odwrotna. Natomiast we wszystkich wcześniejszych pomiarach na pierwszym miejscu sytuowało się bezrobocie, brak pracy. Wraz z poprawą sytuacji na rynku pracy i spadkiem bezrobocia czynnik ten stracił na znaczeniu, a obecnie wskazuje go niespełna co czwarty badany (24%). Większe znaczenie w utrwalaniu biedy niż bezrobociu ankietowani przypisują alkoholizmowi (48%), chorobom i niepełnosprawności (48%).

SPIS TREŚCI

Postrzeżenie skali ubóstwa w Polsce.....	2
Wyznaczniki ubóstwa.....	4
Postrzeżenie przyczyn utrwalania się biedy.....	7

W jednym z naszych ostatnich sondaży¹, po ponad ośmiu latach przerwy, powróciliśmy do kwestii ubóstwa. Interesowało nas, jaka jest, zdaniem ankietowanych, skala ubóstwa w Polsce, jakie są, według nich, wyznaczniki biedy, jak postrzegają jej przyczyny oraz czy w odczuciu badanych ubogich będzie raczej przybywać czy ubywać.

W okresie dzielącym oba badania wiele się zmieniło w postrzeganiu sytuacji materialnej. Po roku 2017 monitorowane przez nas wskaźniki położenia materialnego poprawiały się, mniej więcej do czasu wybuchu pandemii COVID-19². W kolejnych latach wskaźniki te pogorszyły się jednak i osiągnęły najniższe wartości w tym okresie podczas wysokiej inflacji w latach 2022–2023. Natomiast w ostatnich dwóch latach zarejestrowaliśmy ich ponowną poprawę. Odnotowane pod koniec 2025 roku oceny warunków materialnych są najlepsze w historii naszych badań.

Z danych GUS wynika, że w latach 2017–2022 zasięg zagrożenia skrajnym ubóstwem wahał się w przedziale 4,2%–5,4%, natomiast w roku 2023 wzrósł do poziomu 6,6%³. W roku 2024, w wyniku m.in. spadającej inflacji, podniesienia płacy minimalnej i świadczenia wychowawczego, udział zagrożonych skrajną biedą zmniejszył się do poziomu 5,2%⁴.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (427) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 6 do 17 listopada 2025 roku na próbie liczącej 992 osoby (w tym: 60,1% metodą CAPI, 23,0% – CATI i 16,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Zob. komunikaty CBOS: „Oceny sytuacji finansowej gospodarstw domowych”, kwiecień 2025 (oprac. M. Omyła-Rudzka) oraz „Nastroje społeczne w grudniu”, grudzień 2025 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

³ Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r., GUS 2025.

⁴ Poverty Watch 2025, Ryszard Szarfenberg; https://www.eapn.org/pl/eapn/uploads/2025/10/poverty_watch_2025.pdf

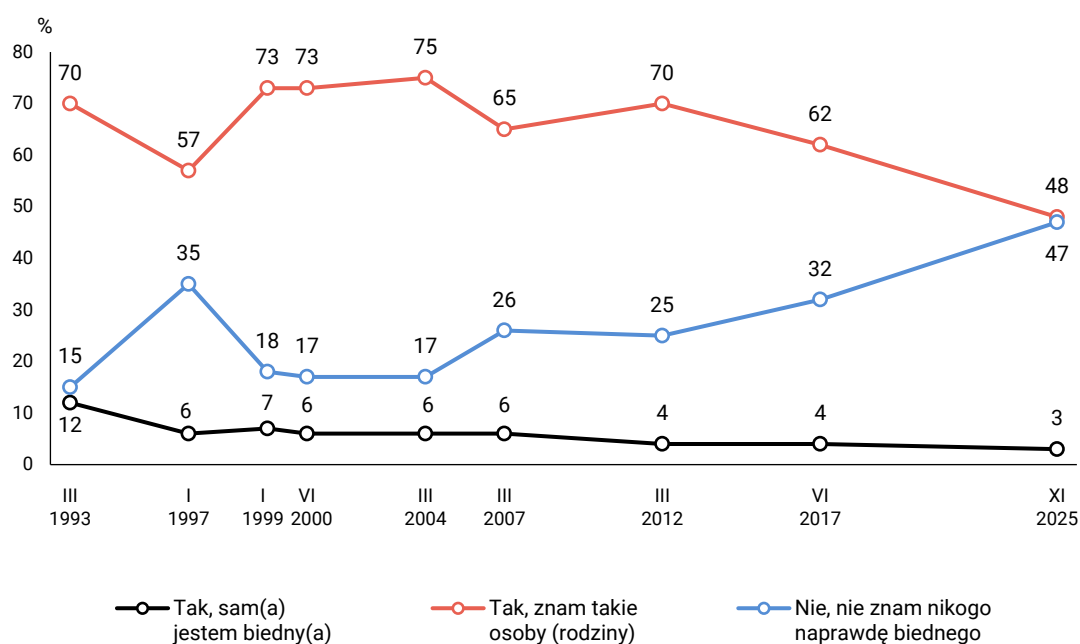
POSTRZEGANIE SKALI UBÓSTWA W POLSCE

Blisko połowa Polaków twierdzi, że zna ludzi ubogich: 21% – jedną lub dwie takie osoby (rodziny), a 27% większą liczbę takich osób. Natomiast trzech na stu respondentów (3%) samych siebie określa jako biednych.

W stosunku do roku 2017 bardzo wyraźnie zmniejszył się udział badanych znających biedne osoby lub rodziny (z 62% do 48%). Obecnie wartość tego wskaźnika jest najniższa w historii naszych badań.

CBOS

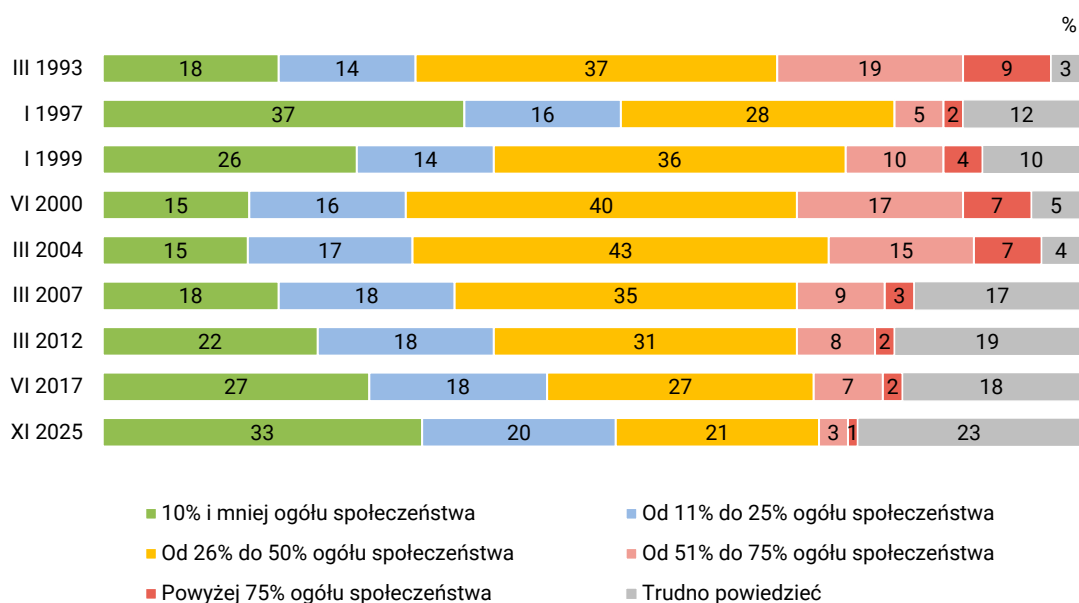
RYS. 1. Czy zna Pan(i) – z sąsiedztwa, z widzenia – naprawdę biedną osobę lub rodzinę?

Połączono odpowiedzi „Tak, znam kilku takich ludzi (kilka takich rodzin)” i „Tak, znam jednego lub dwóch (jedną lub dwie rodziny)”
Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Interesowało nas także, jaka jest, zdaniem badanych, skala ubóstwa w Polsce. Poprosiliśmy ich o oszacowanie, ilu biednych przypada na stu mieszkańców Polski. Największa część ankietowanych sądzi, że stanowią oni nie więcej niż 10% społeczeństwa (tak uważa 33% respondentów). Co piąty pytany (20%) jest zdania, że stanowią oni od 11% do 25%, i zbliżona grupa (21%) uważa, że od 26% do 50%. Pogląd, że ponad połowę Polaków można określić jako biednych, wyrażają bardzo nieliczni (4%). W porównaniu z rokiem 2017 szacunki te są bardziej optymistyczne i spójne z odpowiedziami na wcześniej omawiane pytanie, potwierdzają spadek postrzeganej skali ubóstwa w społeczeństwie.

RYS. 2. Jak Pan(i) ocenia, ile jest osób biednych wśród 100 mieszkańców Polski?*

* We wcześniejszych pomiarach pytanie było inaczej sformułowane: „Czy dużo jest dziś w naszym kraju ludzi naprawdę biednych? Ilu biednych przypada, Pana(i) zdaniem, na stu mieszkańców Polski?”

Średnia liczba osób biednych przypadająca na stu mieszkańców Polski obliczona na podstawie deklaracji badanych wynosi 22 (wobec 28 w roku 2017), mediana – 10, modalna – 10. Przeciętnie wyższe szacunki osób biednych w społeczeństwie podają osoby najgorzej sytuowane – z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita*, do 1999 zł (28) oraz niezadowolone z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (29).

Szacunki te wyraźnie zależą od własnych doświadczeń badanych. Respondenci znajdujący osoby biedne bądź sami siebie w ten sposób określający przeciętnie podają wyższe odsetki takich osób w społeczeństwie niż osoby nikogo takiego nieznające (26 wobec 16).

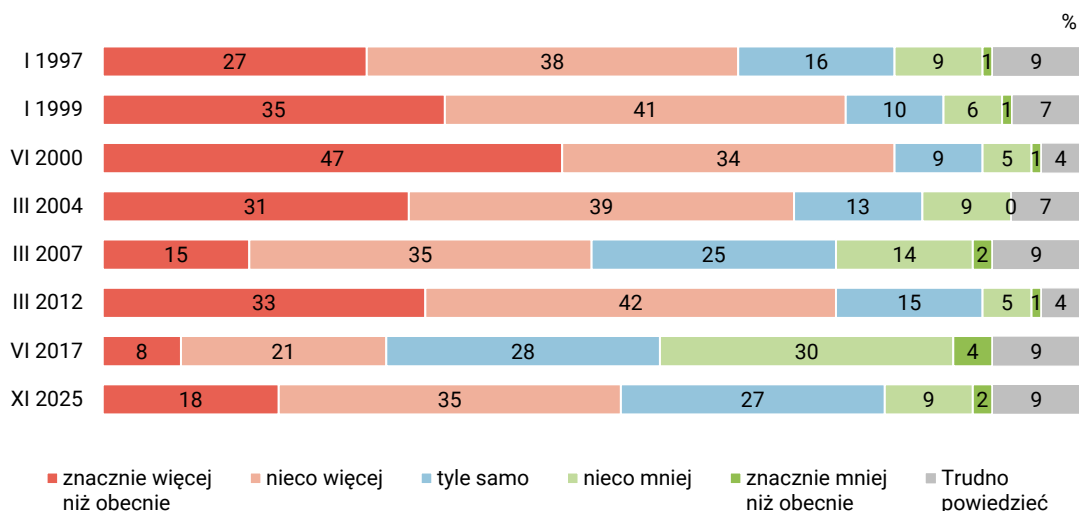
Sprawdziliśmy również, jakie są przewidywania dotyczące skali ubóstwa w Polsce w ciągu najbliższych kilku lat – czy ludzi naprawdę biednych będzie w Polsce więcej czy mniej niż obecnie. Polacy są w tym względzie raczej pesymistycznie nastawieni. Ponad połowa badanych (53%) uważa, że w ciągu najbliższych kilku lat osób naprawdę biednych będzie w Polsce więcej, a jedynie 11% – że mniej. Najczęściej optymizm w tym obszarze rejestrujemy wśród respondentów znajdujących się w najlepszej sytuacji materialnej – o najwyższych dochodach *per capita* (23%), najlepiej oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych (15%), a także najmłodszych (17%), absolwentów wyższych uczelni (16%) oraz mieszkańców największych miast (17%).

W stosunku do poprzedniego pomiaru, który był w tym obszarze najbardziej optymistyczny spośród dotąd rejestrowanych, notujemy znacznie więcej obaw związanych ze wzrostem liczby biednych w ciągu kilku najbliższych lat (z 29% do 53%). Osiem lat wcześniej udział optymistów w tym względzie był jedyny raz w historii naszych badań wyższy niż pesymistów (34% wobec 29%).

Tak duży wzrost pesymizmu w 2025 roku można tłumaczyć m.in. opiniami o sytuacji gospodarczej w Polsce, które w roku 2017 – zarówno w wymiarze ocen, jaki i prognoz – były lepsze niż obecnie⁵, a także pamięcią o wysokiej inflacji, która w latach 2022 i 2023 osiągnęła (w skali roku) najwyższy poziom od końca lat dziewięćdziesiątych⁶.

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych kilku lat ludzi naprawdę biednych będzie w Polsce:

WYZNACZNIKI UBÓSTWA

Żeby zrozumieć, co badani mają na myśli, mówiąc o skali biedy w Polsce, należy sprawdzić, jak ją rozumieją i definiują. Poniżej jakiego poziomu dochodu na osobę w gospodarstwie domowym w odczuciu badanych zaczyna się ubóstwo? Najczęściej pojawiająca się odpowiedź to 2000 zł netto na osobę w rodzinie (22%). Stosunkowo często podawane były również kwoty 1000 zł (13%), 1500 zł (12%) oraz 3000 zł (9%). Niemała część badanych nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat (18%). Średnia wartość podawanych kwot to 1912 zł, a mediana – 2000 zł. Postrzegany próg ubóstwa zależy od sytuacji materialnej respondentów. Dla osób o z gospodarstw domowych o najniższych miesięcznych dochodach na osobę, do 999 zł, to 1705 zł, a dla osób o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 6000 zł – to już przeciętnie 2326 zł.

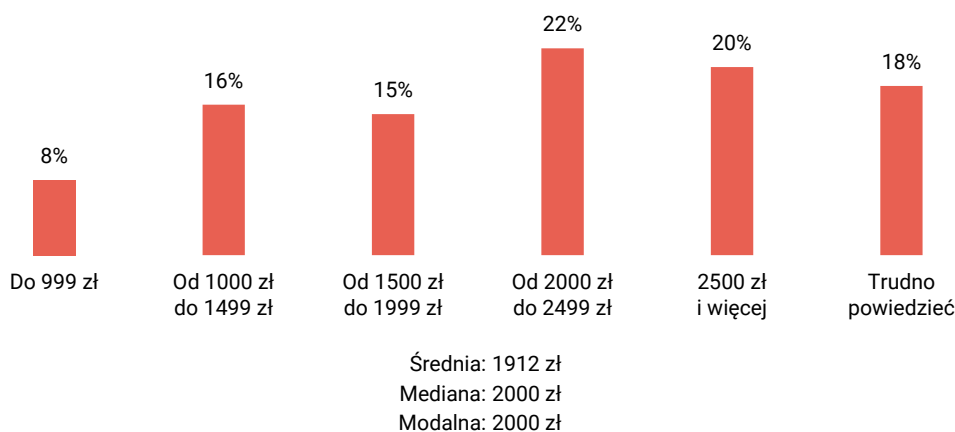
⁵ Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w grudniu”, grudzień 2025 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

⁶ Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ceny. Handel / Wskaźniki cen / Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (pot. inflacja) / Roczne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych od 1950 r.

Generalnie wartości średnie podawanych przez respondentów kwot są zdecydowanie wyższe od kryteriów dochodowych uprawniających do uzyskania pomocy społecznej⁷, które w 2025 roku dla jednoosobowych gospodarstw domowych wyniosły 1010 zł, a dla osób w rodzinie – 823 zł. Znacząco również przewyższają próg zagrożenia ubóstwem skrajnym (wyznaczanym przez minimum egzystencji), a także ubóstwem relatywnym (wyznaczonym na poziomie 50% kwoty, którą średnio w miesiącu wydają gospodarstwa domowe). Średnia kwot podawanych przez respondentów najbliższa jest wartości minimum socjalnego wyznaczającego granicę zagrożenia niedostatkiem⁸. W trzecim kwartale 2025 roku minimum socjalne w przeliczeniu na osobę w zależności od typu gospodarstwa domowego wynosiło od 1535 zł do 1944 zł⁹.

CBOS

RYS. 4. Jak Pan(i) sądzi, poniżej jakiego dochodu zaczyna się już bieda?
Chodzi nam o wysokość dochodu netto (na rękę) na jedną osobę w rodzinie

Średnia granica ubóstwa wyznaczona na podstawie deklaracji badanych stanowi nieco więcej niż 20% średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce w roku 2024. Przy założeniu umowy o pracę – średni próg zagrożenia ubóstwem podawany przez respondentów stanowi mniej więcej jedną trzecią przeciętnego wynagrodzenia netto. Relacja szacowanego przez ankietowanych progu zagrożenia ubóstwem do przeciętnego wynagrodzenia brutto właściwie od 2000 roku waha się jedynie w niewielkim stopniu. Oznacza to, że społecznie wyznaczony próg zagrożenia ubóstwem zmienia się proporcjonalnie do wzrostu zarobków.

⁷ <https://www.gov.pl/web/rodzina/powiekszy-sie-grupa-osob-uprawnionych-do-wsparcia-rzad-przyjal-rozporzadzenie-o-kryteriach-dochodowych-w-pomocy-spoecznej2>

⁸ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/zasieg-zagrozenia-ubostwem-ekonomicznym-w-polsce-w-2024-r-14,12.html>

⁹ <https://www.ipiss.com.pl/pion-badawczy-polityki-spoecznej/wysokosc-minimum-socjalnego/>

TABELA 1

Jak Pan(i) sądzi, poniżej jakiego dochodu zaczyna się już bieda? Chodzi o wysokość dochodu na osobę w rodzinie	III 1993	I 1997	I 1999	VI 2000	III 2004	III 2007	III 2012	VI 2017	XI 2025
Średnie wartości finansowego progu biedy	107 zł	255 zł	325 zł	378 zł	435 zł	498 zł	695 zł	918 zł	1912 zł
Średnia wartość finansowego progu biedy jako odsetek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z roku poprzedzającego badanie	36,5%	29,2%	26,2%	22,2%	19,8%	20,1%	20,4%	22,4%	23,4%

Poza określeniem poziomu dochodów stanowiących finansową granicę ubóstwa, respondenci wskazywali również na różne ograniczenia finansowe oraz sytuacje świadczące, ich zdaniem, o biedzie. Dla prawie wszystkich badanych istotnym wyznacznikiem ubóstwa jest niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb żywieniowych (94%) oraz brak pieniędzy na bieżące opłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (93%). Dla zdecydowanej większości ankietowanych o biedzie świadczy sytuacja, gdy ktoś nie ma gdzie mieszkać (71%). Większość Polaków z biedą kojarzy też brak pracy (64%), brak pieniędzy na spłatę długów i pożyczek (61%), na pokrycie nieoczekiwanych wydatków (60%) oraz na zakup nowych ubrań (52%). Natomiast dla mniej niż połowy o biedzie stanowi brak finansów na remont, wymianę starych sprzętów na nowe (47%) oraz brak oszczędności (40%). Dla relatywnie najmniejszej grupy badanych – nieco więcej niż co czwartego respondenta (28%), biedny to ktoś, kogo nie stać na wyjazd wakacyjny przynajmniej raz w roku. Blisko co piąty ankietowany podał inne skojarzenia związane z ubóstwem (19%). Wśród nich najczęściej pojawiały się wypowiedzi dotyczące braku pieniędzy na leki, leczenie, rehabilitację, a także generalnie odniesienia do złego stanu zdrowia i niepełnosprawności. Sporadycznie były to także skojarzenia związane z uzależnieniami, np. alkoholizmem, złymi warunkami mieszkaniowymi oraz brakiem finansów na kształcenie dzieci.

RYS. 5 Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś, kto / kogo / komu:

POSTRZEGANIE PRZYCZYN UTRWALANIA SIĘ BIEDY

Obecnie – po raz pierwszy w historii naszych badań – za główny czynnik prowadzący do biedy Polacy uznali niezaradność życiową, bezradność w załatwianiu spraw (56%), w drugiej natomiast kolejności – lenistwo, niechęć do podejmowania pracy (51%). W 2017 roku kolejność tych wskazań była odwrotna. Natomiast we wszystkich wcześniejszych pomiarach na pierwszym miejscu sytuowało się bezrobocie, brak pracy. Wraz z poprawą sytuacji na rynku pracy, spadkiem bezrobocia czynnik ten stracił na znaczeniu i obecnie wskazuje go niespełna co czwarty badany (24%). Większe znaczenie niż bezrobociu w utrwalaniu biedy ankietowani przypisują natomiast alkoholizmowi (48%) oraz chorobom i niepełnosprawności (48%). Według co piątego respondenta do niemożności wyjścia z ubóstwa przyczyniają się niskie emerytury i renty (21%), a zdaniem mniejszej grupy ankietowanych – brak wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych (15%). Znacznie rzadziej wśród przyczyn prowadzących do biedy wymieniano brak wsparcia ze strony państwa (8%), rodziny (6%), a najrzadziej – brak szczęścia, ślepy los (3%).

RYS. 6 Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wydostać się z biedy?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wybrać trzy czynniki

TABELA 2

Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wydostać się z biedy?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	I 1997	I 1999	VI 2000	III 2004	III 2007	III 2012	VI 2017	XI 2025
	w procentach							
Niezaradność życiowa, bezradność w załatwianiu swoich spraw	40 (3)	33 (4)	27 (6-7)	31 (4-5)	37 (4)	46 (2)	49 (3)	56 (1)
Lenistwo, niechęć do podejmowania pracy	31 (5)	25 (7)	20 (8)	18 (8)	35 (5)	42 (4)	56 (1)	51 (2)
Alkoholizm	35 (4)	39 (2)	31 (5)	31 (4-5)	40 (2)	43 (3)	52 (2)	48 (3-4)
Choroba, niepełnosprawność*	41 (2)	37 (3)	27 (6-7)	23 (7)	27 (6)	34 (5)	41 (4)	48 (3-4)
Brak pracy, bezrobocie	58 (1)	67 (1)	79 (1)	79 (1)	53 (1)	53 (1)	28 (5)	24 (5)
Niskie emerytury, renty	29 (6)	31 (6)	32 (4)	27 (6)	22 (8)	14 (8)	21 (6)	21 (6)
Brak wykształcenia, kwalifikacji zawodowych	26 (7)	32 (5)	35 (2)	38 (2)	39 (3)	21 (6)	20 (7)	15 (7)
Brak wsparcia i opieki ze strony państwa	20 (8)	20 (8)	34 (3)	35 (3)	24 (7)	15 (7)	11 (8)	8 (8)
Brak wsparcia i opieki ze strony rodziny, brak rodziny	6 (9)	5 (9-10)	3 (10)	4 (10)	3 (10)	5 (9)	6 (9)	6 (9)
Brak szczęścia, ślepy los	5 (10)	5 (9-10)	5 (9)	5 (9)	5 (9)	2 (10)	3 (10)	3 (10)

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wybrać trzy czynniki

Liczby w nawiasach oznaczają miejsce w rankingu najczęstszych wskazań

* Do roku 2017 pytaliśmy o „Chorobę, kalectwo”

Postrzeganie przyczyn ubóstwa zależne jest od oceny własnej sytuacji materialnej. Im jest ona lepsza, tym częściej badani wskazują na niezaradność, lenistwo i choroby lub niepełnosprawność jako na powody biedy, a rzadziej – niskie emerytury, renty oraz brak wsparcia i opieki ze strony państwa. Ponadto osoby zadowolone z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych częściej niż pozostałe wskazują w tym kontekście alkoholizm, natomiast niezadowolone – brak pracy, bezrobocie.

TABELA 3

Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wy dostać się z biedy?	Ocena własnych warunków materialnych		
	złe	średnie	dobrze
	w procentach		
Niezaradność życiowa, bezradność w załatwianiu swoich spraw	24	54 (1)	59 (1)
Lenistwo, niechęć do podejmowania pracy	30	45 (2)	55 (2)
Alkoholizm	42 (2-3)	40	53 (3)
Choroba, niepełnosprawność	42 (2-3)	45 (3)	49
Brak pracy, bezrobocie	46 (1)	25	22
Niskie emerytury, renty	28	25	18
Brak wykształcenia, kwalifikacji zawodowych	16	14	16
Brak wsparcia i opieki ze strony państwa	18	11	5
Brak wsparcia i opieki ze strony rodziny, brak rodziny	6	8	5
Brak szczęścia, ślepy los	13	4	2

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać trzy czynniki

Liczby w nawiasach oznaczają miejsce w rankingu najczęstszych wskazań

Obecnie blisko połowa Polaków twierdzi, że zna osoby ubogie. W stosunku do roku 2017 udział ten wyraźnie się zmniejszył i jest najniższy w historii naszych badań. Również niższe niż osiem lat wcześniej są szacunki dotyczące liczby biednych wśród mieszkańców Polski podawane przez badanych. Średnia liczba osób ubogich przypadająca na stu mieszkańców obliczona na podstawie deklaracji respondentów wynosi obecnie 22 (wobec 28 w roku 2017). Natomiast mniej optymistyczne niż osiem lat wcześniej są przewidywania dotyczące liczby biednych w najbliższych latach.

Największa część badanych za próg biedy uznaje dochód miesięczny na osobę wynoszący 2000 zł. Tyle też wynosi mediana kwot podawanych przez respondentów, natomiast średnia jest trochę niższa i wynosi 1912 zł. Społeczne wyobrażenia na temat progów ubóstwa podążają za przeciętnymi zarobkami. Obecnie średnia granica zagrożenia ubóstwem, ustalona według deklaracji badanych, stanowi mniej więcej jedną trzecią przeciętnego wynagrodzenia netto.

W roku 2025, po raz pierwszy w historii naszych badań, za główny czynnik prowadzący do biedy Polacy uznali niezaradność życiową, bezradność w załatwianiu spraw, w drugiej natomiast kolejności – lenistwo, niechęć do podejmowania pracy. W roku 2017 kolejność tych wskazań była odwrotna. Natomiast we wszystkich wcześniejszych pomiarach na pierwszym miejscu sytuowało się bezrobocie, brak pracy. Wraz z poprawą sytuacji na rynku pracy oraz spadkiem bezrobocia czynnik ten stracił

na znaczeniu i obecnie wskazuje go niespełna co czwarty badany. Większe znaczenie niż bezrobociu ankietowani przypisują w tym kontekście alkoholizmowi, chorobom oraz niepełnosprawności.

Z naszych badań dotyczących postrzegania biedy i bogactwa¹⁰ wyłania się pewna symetria w ich percepcji. Posługując się wartościami średnimi można stwierdzić, że – w odczuciu badanych – w naszym społeczeństwie jest około 20% biednych i około 20% bogatych. Próg zagrożenia ubóstwem w przeliczeniu na jedną osobę to mniej więcej jedna trzecia przeciętnych zarobków netto, a bogactwa – to ich trzykrotność.

¹⁰ Zob. komunikat CBOS „Społeczne postrzeganie bogactwa”, styczeń 2025 (oprac. J. Kujawski).

TABELA 1

		Jak Pan(i) ocenia, ile jest osób biednych wśród 100 mieszkańców Polski?		Liczba osób
		Średnia	Odchylenie standardowe	
Ogółem		21,80	18,17	763
Płeć	Mężczyźni	18,04	16,79	374
	Kobiety	25,40	18,73	390
Wiek	18–24 lata	20,43	21,08	68
	25–34	24,32	17,31	128
	35–44	23,56	19,92	154
	45–54	21,49	19,62	138
	55–64	20,93	16,95	110
	65 lat i więcej	19,61	14,96	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	21,62	18,61	314
	Miasto do 19 999	22,51	19,71	94
	20 000 – 99 999	21,70	16,73	147
	100 000 – 499 999	22,18	18,93	112
	500 000 i więcej mieszk.	21,38	16,61	96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24,66	18,01	70
	Zasadnicze zawodowe	24,48	20,97	178
	Średnie	22,07	18,59	273
	Wyższe	18,70	14,85	242
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19,10	14,47	120
	Średni personel, technicy	21,79	18,43	44
	Pracownicy adm.-biurowi	21,92	18,44	62
	Pracownicy usług	23,96	17,62	59
	Robotnicy wykwalifikowani	24,80	20,89	93
	Robotnicy niewykwalifik.	30,30	21,25	28
	Rolnicy	20,46	24,38	27
	Pracujący na własny rach.	15,53	16,18	40
	Bezrobotni	33,83	26,57	10
	Emeryci	20,44	15,80	183
	Renciści	18,47	16,22	20
	Uczniowie i studenci	23,12	23,96	38
	Zajmujący się domem i inni	24,58	15,55	39
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20,59	18,43	107
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26,91	21,19	112
	sekt. pryw. poza rolnict.	20,77	17,24	232
	prywatnym gosp. rolnym	16,01	17,25	28
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	28,02	22,72	94
	Od 2000 do 2999 zł	21,55	18,93	122
	Od 3000 do 3999 zł	22,90	16,77	116
	Od 4000 do 5999 zł	17,48	13,52	119
	6000 zł i więcej	21,65	15,40	88
	Trudno powiedzieć	25,33	22,76	89
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	18,26	15,22	134
	Złe	28,85	22,05	33
	Średnie	25,64	20,16	243
Udział w prakt. religijnych	Dobre	19,42	16,34	488
	Kilka razy w tygodniu	23,50	17,00	28
	Raz w tygodniu	20,67	18,11	239
	1–2 razy w miesiącu	20,72	17,15	90
	Kilka razy w roku	22,58	19,57	210
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	22,61	17,75	182
	Lewica	20,11	15,42	192
	Centrum	20,07	15,93	196
	Prawica	21,56	18,73	281
	Trudno powiedzieć	30,09	24,30	82

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych kilku lat ludzie naprawdę biednych będzie w Polsce:				Liczba osób
		więcej	tyle samo	mniej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		53	27	11	9	989
Płeć	Mężczyźni	54	28	12	7	470
	Kobiety	52	27	10	10	519
Wiek	18–24 lata	55	22	17	6	81
	25–34	57	27	12	5	143
	35–44	55	29	9	7	194
	45–54	55	30	7	8	177
	55–64	54	27	8	11	143
	65 lat i więcej	47	26	15	12	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	29	6	9	395
	Miasto do 19 999	53	25	11	11	134
	20 000 – 99 999	49	31	13	7	190
	100 000 – 499 999	54	23	16	8	149
	500 000 i więcej mieszk.	50	26	17	7	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	52	25	10	13	102
	Zasadnicze zawodowe	55	29	9	7	218
	Średnie	54	27	9	10	360
	Wyższe	50	29	16	6	309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	50	27	14	9	152
	Średni personel, technicy	59	23	11	7	58
	Pracownicy adm.-biurowi	57	28	9	6	75
	Pracownicy usług	58	28	11	3	63
	Robotnicy wykwalifikowani	55	34	1	10	113
	Robotnicy niewykwalifik.	62	35		3	32
	Rolnicy	65	25		10	33
	Pracujący na własny rach.	50	27	20	3	58
	Bezrobotni	62	8	15	15	17
	Emeryci	48	25	15	12	272
	Renciści	43	46	5	7	26
	Uczniowie i studenci	49	21	19	11	45
	Zajmujący się domem i inni	59	34	4	2	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	31	8	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		53	29	11	6	125
sekt. pryw. poza rolnict.		57	26	10	6	284
prywatnym gosp. rolnym		58	32		9	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	69	15	5	10	123
	Od 2000 do 2999 zł	55	25	12	8	158
	Od 3000 do 3999 zł	50	32	11	8	140
	Od 4000 do 5999 zł	47	34	11	8	153
	6000 zł i więcej	48	25	23	4	108
	Trudno powiedzieć	46	34	11	9	126
	Odmowa odpowiedzi	56	26	7	11	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	76	15	3	6	46
	Średnie	61	24	5	10	327
	Dobre	47	31	15	8	616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	24	9	9	41
	Raz w tygodniu	52	28	10	10	327
	1–2 razy w miesiącu	53	37	3	7	116
	Kilka razy w roku	47	32	13	8	261
	W ogóle nie uczestniczy	59	20	14	8	221
Poglądy polityczne	Lewica	44	30	18	7	248
	Centrum	52	30	10	7	238
	Prawica	60	26	6	7	350
	Trudno powiedzieć	51	21	11	16	123

TABELA 3

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: kto nie ma gdzie mieszkać?			Liczba osób
		Tak %	Nie %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		71	25	4	990
Płeć	Mężczyźni	68	27	4	471
	Kobiety	73	23	4	519
Wiek	18–24 lata	69	30	1	81
	25–34	76	20	4	143
	35–44	71	26	3	194
	45–54	66	28	5	177
	55–64	67	29	5	142
	65 lat i więcej	73	22	5	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	70	24	5	395
	Miasto do 19 999	72	23	5	134
	20 000 – 99 999	71	26	3	189
	100 000 – 499 999	72	27	1	150
	500 000 i więcej mieszk.	67	26	6	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	73	21	6	102
	Zasadnicze zawodowe	74	23	3	219
	Średnie	68	27	5	361
	Wyższe	71	26	3	308
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	70	25	4	151
	Średni personel, technicy	77	22	1	59
	Pracownicy adm.-biurowi	72	25	3	75
	Pracownicy usług	61	33	6	63
	Robotnicy wykwalifikowani	73	24	3	113
	Robotnicy niewykwalifik.	75	22	2	32
	Rolnicy	67	23	10	33
	Pracujący na własny rach.	65	31	4	58
	Bezrobotni	64	31	5	17
	Emeryci	72	24	5	273
	Renciści	73	23	3	26
	Uczniowie i studenci	70	30		45
	Zajmujący się domem i inni	69	21	10	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	74	22	5
spółce właścicieli prywatnych i państwa		75	23	3	125
sekt. pryw. poza rolnict.		66	30	3	283
prywatnym gosp. rolnym		66	24	10	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	71	23	6	123
	Od 2000 do 2999 zł	70	27	3	160
	Od 3000 do 3999 zł	80	19	1	140
	Od 4000 do 5999 zł	71	27	2	153
	6000 zł i więcej	66	30	4	107
	Trudno powiedzieć	69	23	7	126
	Odmowa odpowiedzi	67	26	7	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	26	3	46
	Średnie	69	24	7	328
	Dobre	72	26	3	616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	22	11	41
	Raz w tygodniu	71	23	5	328
	1–2 razy w miesiącu	70	27	2	116
	Kilka razy w roku	74	24	3	261
	W ogóle nie uczestniczy	69	29	2	221
Poglądy polityczne	Lewica	69	28	3	248
	Centrum	71	25	4	238
	Prawica	71	26	3	351
	Trudno powiedzieć	69	22	8	123

TABELA 4

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: kto nie ma pracy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		64	30	7	989
Płeć	Mężczyźni	60	32	8	470
	Kobiety	67	28	6	519
Wiek	18–24 lata	59	30	11	81
	25–34	61	34	5	143
	35–44	54	39	7	193
	45–54	65	27	8	177
	55–64	68	27	5	142
	65 lat i więcej	71	23	6	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	30	5	395
	Miasto do 19 999	70	23	7	133
	20 000 – 99 999	63	28	9	189
	100 000 – 499 999	68	26	6	150
	500 000 i więcej mieszk.	49	44	7	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	70	27	3	102
	Zasadnicze zawodowe	74	22	4	219
	Średnie	62	28	10	361
	Wyższe	56	38	6	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	57	36	7	151
	Średni personel, technicy	67	24	9	59
	Pracownicy adm.-biurowi	60	33	7	75
	Pracownicy usług	68	28	4	63
	Robotnicy wykwalifikowani	63	30	7	113
	Robotnicy niewykwalifik.	81	14	5	30
	Rolnicy	57	30	13	33
	Pracujący na własny rach.	42	43	15	58
	Bezrobotni	63	32	5	17
	Emeryci	71	24	5	273
	Renciści	77	19	3	26
	Uczniowie i studenci	68	30	2	45
	Zajmujący się domem i inni	55	41	5	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	24	7
spółce właścicieli prywatnych i państwa		66	29	4	125
sekt. pryw. poza rolnict.		54	36	10	282
prywatnym gosp. rolnym		57	31	12	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	69	25	6	123
	Od 2000 do 2999 zł	72	23	6	160
	Od 3000 do 3999 zł	73	24	2	140
	Od 4000 do 5999 zł	63	31	6	152
	6000 zł i więcej	54	40	6	107
	Trudno powiedzieć	62	29	9	126
	Odmowa odpowiedzi	55	35	10	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	81	14	5	46
	Średnie	64	28	9	327
	Dobre	63	32	6	616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65	28	7	41
	Raz w tygodniu	69	27	4	328
	1–2 razy w miesiącu	69	26	5	116
	Kilka razy w roku	62	31	7	261
	W ogóle nie uczestniczy	58	33	8	221
Poglądy polityczne	Lewica	56	35	9	248
	Centrum	67	29	4	238
	Prawica	68	27	5	350
	Trudno powiedzieć	61	29	10	123

TABELA 5

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: komu brakuje na jedzenie, musi czasami pożyczać na jedzenie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		94	4	2	989
Płeć	Mężczyźni	93	5	3	471
	Kobiety	95	3	2	519
Wiek	18–24 lata	96	4		81
	25–34	97	2	1	143
	35–44	97	2	1	194
	45–54	94	5	1	176
	55–64	92	6	3	142
	65 lat i więcej	91	4	5	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	93	5	2	395
	Miasto do 19 999	95	3	2	134
	20 000 – 99 999	95	3	2	189
	100 000 – 499 999	96	3	1	150
	500 000 i więcej mieszk.	93	4	4	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	96	1	3	102
	Zasadnicze zawodowe	92	6	2	219
	Średnie	93	5	3	361
	Wyższe	96	2	1	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	97	3		150
	Średni personel, technicy	99	1		59
	Pracownicy adm.-biurowi	100			75
	Pracownicy usług	94	3	3	63
	Robotnicy wykwalifikowani	94	3	3	113
	Robotnicy niewykwalifik.	96	4		32
	Rolnicy	92	4	4	33
	Pracujący na własny rach.	89	8	3	58
	Bezrobotni	96	4		17
	Emeryci	91	5	4	273
	Renciści	92	8		26
	Uczniowie i studenci	97	3		45
	Zajmujący się domem i inni	92	8		46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	97	1	1
spółce właścicieli prywatnych i państwa		97	2	1	125
sekt. pryw. poza rolnict.		93	5	2	283
prywatnym gosp. rolnym		92	4	4	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	94	5	1	123
	Od 2000 do 2999 zł	93	5	2	160
	Od 3000 do 3999 zł	97	3	1	140
	Od 4000 do 5999 zł	94	3	3	153
	6000 zł i więcej	92	7	1	107
	Trudno powiedzieć	93	4	3	126
	Odmowa odpowiedzi	95	2	3	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	95	2	3	46
	Średnie	91	5	4	328
	Dobre	96	3	1	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	90	8	2	41
	Raz w tygodniu	94	4	3	328
	1–2 razy w miesiącu	98	2		116
	Kilka razy w roku	94	4	3	261
	W ogóle nie uczestniczy	95	4	1	221
Poglądy polityczne	Lewica	96	3	1	248
	Centrum	93	6	1	238
	Prawica	95	3	2	351
	Trudno powiedzieć	89	4	7	122

TABELA 6

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: komu brakuje na opłaty, ma kłopoty z regulowaniem bieżących rachunków?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		93	5	2	989
Płeć	Mężczyźni	93	5	2	471
	Kobiety	93	4	3	519
Wiek	18–24 lata	98	2		81
	25–34	94	5	1	143
	35–44	93	6	1	194
	45–54	96	2	1	176
	55–64	89	8	3	142
	65 lat i więcej	90	5	5	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	93	5	3	395
	Miasto do 19 999	90	7	4	134
	20 000 – 99 999	96	3	1	189
	100 000 – 499 999	93	6	1	150
	500 000 i więcej mieszk.	93	4	4	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	92	6	2	102
	Zasadnicze zawodowe	90	7	3	219
	Średnie	94	4	3	361
	Wyższe	95	4	2	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	95	4	1	150
	Średni personel, technicy	88	7	4	59
	Pracownicy adm.-biurowi	99	1		75
	Pracownicy usług	92	7	2	63
	Robotnicy wykwalifikowani	94	4	2	113
	Robotnicy niewykwalifik.	90	10		32
	Rolnicy	89	7	4	33
	Pracujący na własny rach.	89	6	5	58
	Bezrobotni	89	8	3	17
	Emeryci	91	5	4	273
	Renciści	96	4		26
	Uczniowie i studenci	100			45
	Zajmujący się domem i inni	94	6		46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	92	5	3
spółce właścicieli prywatnych i państwa		94	5	1	125
sekt. pryw. poza rolnict.		93	5	2	283
prywatnym gosp. rolnym		90	6	4	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	95	2	3	123
	Od 2000 do 2999 zł	92	7	2	160
	Od 3000 do 3999 zł	96	3	1	140
	Od 4000 do 5999 zł	94	3	2	153
	6000 zł i więcej	92	8		107
	Trudno powiedzieć	88	8	4	126
	Odmowa odpowiedzi	93	3	4	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	95	2	3	46
	Średnie	92	5	2	328
	Dobre	93	5	2	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	88	8	4	41
	Raz w tygodniu	92	6	2	328
	1–2 razy w miesiącu	96	2	2	116
	Kilka razy w roku	92	6	3	261
	W ogóle nie uczestniczy	97	3	0	221
Poglądy polityczne	Lewica	93	6	1	248
	Centrum	94	5	2	238
	Prawica	94	5	1	351
	Trudno powiedzieć	89	3	8	122

TABELA 7

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: komu brakuje na zakup nowych ubrań?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	44	5	989
Płeć	Mężczyźni	50	45	5	471
	Kobiety	53	43	5	519
Wiek	18–24 lata	56	41	4	81
	25–34	62	33	5	143
	35–44	56	42	3	194
	45–54	52	43	5	176
	55–64	45	49	6	142
	65 lat i więcej	45	50	5	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	46	4	395
	Miasto do 19 999	55	37	8	134
	20 000 – 99 999	49	48	3	189
	100 000 – 499 999	56	39	5	150
	500 000 i więcej mieszk.	50	44	6	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	46	2	102
	Zasadnicze zawodowe	51	44	5	219
	Średnie	49	45	6	361
	Wyższe	55	42	3	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	40	4	150
	Średni personel, technicy	54	41	5	59
	Pracownicy adm.-biurowi	52	43	5	75
	Pracownicy usług	59	39	2	63
	Robotnicy wykwalifikowani	49	46	5	113
	Robotnicy niewykwalifik.	56	36	8	32
	Rolnicy	51	40	9	33
	Pracujący na własny rach.	48	44	8	58
	Bezrobotni	46	54		17
	Emeryci	46	49	5	273
	Renciści	29	71		26
	Uczniowie i studenci	58	37	5	45
	Zajmujący się domem i inni	73	27		46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	41	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		56	41	3	125
sekt. pryw. poza rolnict.		52	42	6	283
prywatnym gosp. rolnym		48	44	8	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	52	46	2	123
	Od 2000 do 2999 zł	53	45	2	160
	Od 3000 do 3999 zł	54	44	2	140
	Od 4000 do 5999 zł	48	45	6	153
	6000 zł i więcej	58	34	8	107
	Trudno powiedzieć	49	47	5	126
	Odmowa odpowiedzi	49	43	8	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	50	3	46
	Średnie	54	40	5	328
	Dobre	50	45	4	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	42	8	41
	Raz w tygodniu	51	45	3	328
	1–2 razy w miesiącu	55	41	5	116
	Kilka razy w roku	53	43	4	261
	W ogóle nie uczestniczy	49	47	5	221
Poglądy polityczne	Lewica	51	44	5	248
	Centrum	45	50	5	238
	Prawica	56	40	4	351
	Trudno powiedzieć	51	42	7	122

TABELA 8

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: komu nie starcza na pokrycie nieoczekiwanych wydatków?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		60	35	6	989
Płeć	Mężczyźni	58	36	7	471
	Kobiety	62	34	5	519
Wiek	18–24 lata	60	34	6	81
	25–34	63	32	5	143
	35–44	58	39	3	194
	45–54	61	33	7	176
	55–64	55	36	8	142
	65 lat i więcej	61	34	6	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	34	4	395
	Miasto do 19 999	58	34	8	134
	20 000 – 99 999	55	39	6	189
	100 000 – 499 999	65	33	2	150
	500 000 i więcej mieszk.	56	34	10	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	60	35	6	102
	Zasadnicze zawodowe	64	32	5	219
	Średnie	61	32	6	361
	Wyższe	55	39	6	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	40	8	150
	Średni personel, technicy	52	45	3	59
	Pracownicy adm.-biurowi	68	27	5	75
	Pracownicy usług	60	35	5	63
	Robotnicy wykwalifikowani	62	32	6	113
	Robotnicy niewykwalifik.	71	26	2	32
	Rolnicy	57	35	8	33
	Pracujący na własny rach.	53	35	12	58
	Bezrobotni	57	40	3	17
	Emeryci	61	34	5	273
	Renciści	45	47	8	26
	Uczniowie i studenci	69	29	2	45
	Zajmujący się domem i inni	70	30		46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	34	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		62	33	4	125
sekt. pryw. poza rolnict.		57	37	6	283
prywatnym gosp. rolnym		54	37	10	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	63	33	4	123
	Od 2000 do 2999 zł	63	35	2	160
	Od 3000 do 3999 zł	58	36	5	140
	Od 4000 do 5999 zł	56	40	4	153
	6000 zł i więcej	54	34	11	107
	Trudno powiedzieć	60	35	5	126
	Odmowa odpowiedzi	62	30	8	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	72	23	5	46
	Średnie	64	31	5	328
	Dobre	56	38	6	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	40	5	41
	Raz w tygodniu	60	33	7	328
	1–2 razy w miesiącu	62	33	5	116
	Kilka razy w roku	60	35	4	261
	W ogóle nie uczestniczy	59	37	4	221
Poglądy polityczne	Lewica	57	38	5	248
	Centrum	58	36	6	238
	Prawica	62	33	6	351
	Trudno powiedzieć	63	32	5	122

TABELA 9

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: kogo nie stać na remont, wymianę starych sprzętów na nowe?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		47	48	5	989
Płeć	Mężczyźni	44	50	5	471
	Kobiety	49	46	5	519
Wiek	18–24 lata	45	44	10	81
	25–34	45	51	3	143
	35–44	38	60	2	194
	45–54	47	45	9	176
	55–64	49	45	6	142
	65 lat i więcej	52	43	5	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	48	4	395
	Miasto do 19 999	48	44	8	134
	20 000 – 99 999	47	49	5	189
	100 000 – 499 999	44	51	4	150
	500 000 i więcej mieszk.	41	49	10	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	58	39	3	102
	Zasadnicze zawodowe	52	42	5	219
	Średnie	46	48	6	361
	Wyższe	39	56	6	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	57	9	150
	Średni personel, technicy	41	57	1	59
	Pracownicy adm.-biurowi	47	53		75
	Pracownicy usług	50	48	2	63
	Robotnicy wykwalifikowani	40	53	7	113
	Robotnicy niewykwalifik.	54	41	4	32
	Rolnicy	50	42	8	33
	Pracujący na własny rach.	33	54	12	58
	Bezrobotni	51	44	5	17
	Emeryci	54	42	4	273
	Renciści	34	61	5	26
	Uczniowie i studenci	57	38	5	45
	Zajmujący się domem i inni	64	33	3	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	52	5
spółce właścicieli prywatnych i państwa		41	54	5	125
sekt. pryw. poza rolnict.		38	55	7	283
prywatnym gosp. rolnym		47	43	10	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	52	45	3	123
	Od 2000 do 2999 zł	57	41	3	160
	Od 3000 do 3999 zł	49	48	3	140
	Od 4000 do 5999 zł	40	56	3	153
	6000 zł i więcej	32	56	12	107
	Trudno powiedzieć	47	46	7	126
	Odmowa odpowiedzi	45	47	8	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	38	8	46
	Średnie	55	40	5	328
	Dobre	42	53	5	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	52	2	41
	Raz w tygodniu	53	41	6	328
	1–2 razy w miesiącu	50	45	5	116
	Kilka razy w roku	43	54	4	261
	W ogóle nie uczestniczy	41	54	5	221
Poglądy polityczne	Lewica	43	52	5	248
	Centrum	46	50	4	238
	Prawica	46	50	4	351
	Trudno powiedzieć	55	37	8	122

TABELA 10

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: kto nie jest w stanie spłacać długów, pożyczek?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	32	7	989
Płeć	Mężczyźni	60	31	8	471
	Kobiety	62	32	6	518
Wiek	18–24 lata	77	16	7	81
	25–34	73	22	5	143
	35–44	55	38	7	194
	45–54	64	28	7	176
	55–64	53	38	9	142
	65 lat i więcej	56	37	8	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	30	7	394
	Miasto do 19 999	63	28	9	134
	20 000 – 99 999	52	40	8	189
	100 000 – 499 999	66	28	6	150
	500 000 i więcej mieszk.	58	34	8	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	63	33	4	102
	Zasadnicze zawodowe	64	29	6	219
	Średnie	61	32	7	360
	Wyższe	58	33	10	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	36	12	150
	Średni personel, technicy	62	31	6	59
	Pracownicy adm.-biurowi	69	26	5	75
	Pracownicy usług	70	26	4	63
	Robotnicy wykwalifikowani	59	33	7	113
	Robotnicy niewykwalifik.	59	35	6	32
	Rolnicy	66	17	17	33
	Pracujący na własny rach.	58	34	8	58
	Bezrobotni	59	36	5	17
	Emeryci	55	38	7	272
	Renciści	74	26		26
	Uczniowie i studenci	85	12	4	45
	Zajmujący się domem i inni	72	23	5	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	36	8
spółce właścicieli prywatnych i państwa		63	32	5	125
sekt. pryw. poza rolnict.		61	30	9	283
prywatnym gosp. rolnym		65	19	16	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	65	30	5	123
	Od 2000 do 2999 zł	66	28	6	160
	Od 3000 do 3999 zł	63	32	6	140
	Od 4000 do 5999 zł	61	30	9	153
	6000 zł i więcej	54	37	9	107
	Trudno powiedzieć	57	34	9	126
	Odmowa odpowiedzi	58	34	8	180
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	23	6	46
	Średnie	64	27	9	328
	Dobre	58	35	7	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65	27	8	41
	Raz w tygodniu	61	30	9	327
	1–2 razy w miesiącu	71	24	6	116
	Kilka razy w roku	56	38	6	261
	W ogóle nie uczestniczy	61	34	5	221
Poglądy polityczne	Lewica	57	36	6	248
	Centrum	57	37	6	238
	Prawica	67	27	6	351
	Trudno powiedzieć	59	30	11	122

TABELA 11

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: kto nie ma oszczędności?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		40	55	5	985
Płeć	Mężczyźni	39	56	5	470
	Kobiety	41	54	5	515
Wiek	18–24 lata	43	51	6	80
	25–34	46	50	4	142
	35–44	31	68	1	194
	45–54	38	54	8	174
	55–64	39	54	6	142
	65 lat i więcej	44	50	6	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	54	5	391
	Miasto do 19 999	42	50	8	134
	20 000 – 99 999	38	60	2	189
	100 000 – 499 999	40	56	5	149
	500 000 i więcej mieszk.	39	54	7	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	54	4	102
	Zasadnicze zawodowe	48	45	6	217
	Średnie	39	55	6	358
	Wyższe	34	63	3	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	62	4	150
	Średni personel, technicy	35	63	2	59
	Pracownicy adm.-biurowi	35	58	6	75
	Pracownicy usług	39	52	9	63
	Robotnicy wykwalifikowani	33	61	5	112
	Robotnicy niewykwalifik.	43	55	2	32
	Rolnicy	45	36	20	31
	Pracujący na własny rach.	30	62	8	58
	Bezrobotni	45	46	9	17
	Emeryci	45	51	4	272
	Renciści	38	59	3	26
	Uczniowie i studenci	57	43		43
	Zajmujący się domem i inni	51	47	2	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	59	7
spółce właścicieli prywatnych i państwa		38	58	4	125
sekt. pryw. poza rolnict.		35	60	4	282
prywatnym gosp. rolnym		42	38	20	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	46	49	4	122
	Od 2000 do 2999 zł	49	47	4	160
	Od 3000 do 3999 zł	41	56	3	140
	Od 4000 do 5999 zł	33	62	5	153
	6000 zł i więcej	37	58	6	107
	Trudno powiedzieć	35	56	9	126
	Odmowa odpowiedzi	37	57	5	177
Ocena własnych war. mater.	Złe	56	39	5	46
	Średnie	47	45	8	325
	Dobre	35	62	3	614
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	52	2	41
	Raz w tygodniu	45	50	5	327
	1–2 razy w miesiącu	43	55	2	116
	Kilka razy w roku	35	59	7	257
	W ogóle nie uczestniczy	36	60	5	221
Poglądy polityczne	Lewica	37	59	4	248
	Centrum	36	61	3	236
	Prawica	43	52	5	351
	Trudno powiedzieć	43	49	8	122

TABELA 12

		Jak opisał(a)by Pan(i) osobę ubogą, biedną? Czy, Pana(i) zdaniem, osoba uboga, biedna to ktoś: komu brakuje na wyjazd wakacyjny przynajmniej raz w roku?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	68	4	989
Płeć	Mężczyźni	28	67	5	471
	Kobiety	28	68	4	518
Wiek	18–24 lata	28	67	5	81
	25–34	26	70	3	143
	35–44	24	73	4	194
	45–54	31	65	4	176
	55–64	26	68	6	142
	65 lat i więcej	31	65	4	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	70	4	394
	Miasto do 19 999	27	67	6	134
	20 000 – 99 999	30	67	4	189
	100 000 – 499 999	32	65	3	150
	500 000 i więcej mieszk.	30	65	5	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	66	4	102
	Zasadnicze zawodowe	28	67	5	219
	Średnie	29	66	5	360
	Wyższe	26	71	3	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	67	5	150
	Średni personel, technicy	21	79		59
	Pracownicy adm.-biurowi	24	74	2	75
	Pracownicy usług	22	74	3	63
	Robotnicy wykwalifikowani	26	68	6	113
	Robotnicy niewykwalifik.	30	61	10	32
	Rolnicy	23	62	14	33
	Pracujący na własny rach.	20	74	6	58
	Bezrobotni	25	70	4	17
	Emeryci	32	65	4	272
	Renciści	19	77	3	26
	Uczniowie i studenci	39	58	3	45
	Zajmujący się domem i inni	41	56	2	46
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	70	3
spółce właścicieli prywatnych i państwa		26	72	2	125
sekt. pryw. poza rolnict.		24	70	5	283
prywatnym gosp. rolnym		23	61	16	34
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	27	68	5	123
	Od 2000 do 2999 zł	41	58	1	160
	Od 3000 do 3999 zł	28	69	3	140
	Od 4000 do 5999 zł	27	68	5	153
	6000 zł i więcej	20	77	3	107
	Trudno powiedzieć	26	67	6	126
	Odmowa odpowiedzi	23	70	7	180
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	53	5	46
	Średnie	33	61	5	328
	Dobre	24	72	4	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	29	67	4	41
	Raz w tygodniu	28	69	3	327
	1–2 razy w miesiącu	35	62	3	116
	Kilka razy w roku	27	68	5	261
	W ogóle nie uczestniczy	26	69	4	221
Poglądy polityczne	Lewica	26	72	2	248
	Centrum	24	73	4	238
	Prawica	30	65	5	351
	Trudno powiedzieć	33	60	7	122

TABELA 13

		Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wyostać się z biedy? Proszę wybrać nie więcej niż trzy czynniki												Liczba osób
		Brak wykształcenia, kwalifikacji zawodowych	Niezadność życiowa, bezradność w załatwianiu swoich spraw	Lenistwo, niechęć do podejmowania pracy	Brak pracy, bezrobocie	Alkoholizm	Brak wsparcia i opieki ze strony państwa	Brak wsparcia i opieki ze strony rodziny, brak rodziny	Brak szczęścia, ślepy los	Choroba, niepełnosprawność	Niskie emerytury, renty	Coś innego	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		15	56	51	24	48	8	6	3	47	21	1	1	990
Płeć	Mężczyźni	18	57	55	20	49	8	5	4	43	18	1	1	471
	Kobiety	13	54	47	28	48	8	7	3	51	23	1	1	520
Wiek	18–24 lata	23	39	38	34	52	17	11	5	45	15	4	2	81
	25–34	18	52	52	26	56	10	7	4	41	11	2	2	143
	35–44	16	57	54	24	47	6	6	2	53	20			194
	45–54	15	58	52	25	38	7	6	7	51	27	3	1	176
	55–64	16	62	53	21	52	4	5	3	45	18	1	1	143
	65 lat i więcej	11	56	50	22	50	8	4	1	46	25	0	1	253
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	53	52	24	52	6	5	4	47	20	1	1	395
	Miasto do 19 999	18	57	51	23	43	10	8	4	41	20	2	3	134
	20 000 – 99 999	15	61	56	27	44	10	4	4	45	19	1	0	190
	100 000 – 499 999	13	51	45	24	55	12	5	3	50	22	2		150
	500 000 i więcej mieszk.	24	59	45	21	41	6	10	2	57	23	1	1	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	44	39	22	46	11	9	3	52	24	3	1	102
	Zasadnicze zawodowe	14	49	56	29	47	8	5	3	45	22	1	1	219
	Średnie	13	59	53	23	49	7	4	3	44	19	1	2	361
	Wyższe	19	59	49	23	50	8	7	4	51	21	1	0	308
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	55	49	23	48	10	6	4	57	21	1		151
	Średni personel, technicy	16	66	62	14	46	4	5	3	39	22	2		59
	Pracownicy adm.-biurowi	13	62	48	32	48	11	6		48	21			75
	Pracownicy usług	14	48	50	39	49	5	2	5	38	26	6	2	63
	Robotnicy wykwalifikowani	12	53	52	22	47	10	6	8	49	20	1	2	113
	Robotnicy niewykwalifik.	7	49	71	25	55	7	8		47	18	3		32
	Rolnicy	15	36	60	23	34	8	3		57	23		6	33
	Pracujący na własny rach.	21	64	49	11	50	2	2	5	47	17		4	58
	Bezrobotni	23	35	26	45	48	12	19	5	35	14	8		17
	Emeryci	11	59	50	23	51	7	5	1	44	24	0	1	273
	Renciści	6	53	70	18	46	5	5	3	45	21	3	5	26
	Uczniowie i studenci	28	40	38	33	46	18	15	7	55	10	3		45
	Zajmujący się domem i inni	28	64	42	27	48	9	11	5	47	11			46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	14	60	46	28	49	5	6	4	53	17	1	1	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	55	56	18	50	6	4	6	48	27			125
	sekt. pryw. poza rolnict.	15	56	54	24	46	10	5	4	47	20	2	2	284
	prywatnym gosp. rolnym	14	35	61	30	35	10	3		51	20		5	34

TABELA 13 cd.

		Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wyostać się z biedy? Proszę wybrać nie więcej niż trzy czynniki											Liczba osób	
		Brak wykształcenia, kwalifikacji zawodowych	Niezadność życia, bezradność w załatwianiu swoich spraw	Lenistwo, niechęć do podejmowania pracy	Brak pracy, bezrobocie	Alkoholizm	Brak wsparcia i opieki ze strony państwa	Brak wsparcia i opieki ze strony rodziny, brak rodziny	Brak szczęścia, ślepy los	Choroba, niepełnosprawność	Niskie emerytury, renty	Coś innego		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		15	56	51	24	48	8	6	3	47	21	1	1	990
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	19	47	49	25	45	12	7	4	46	22	2	1	123
	Od 2000 do 2999 zł	9	57	50	29	45	7	7	4	50	23		1	160
	Od 3000 do 3999 zł	14	55	49	35	50	13	5	3	46	20	2		140
	Od 4000 do 5999 zł	19	60	55	21	51	8	9	3	43	16	1		153
	6000 zł i więcej	20	58	49	23	51	7	5	5	55	14			108
	Trudno powiedzieć	18	47	47	23	48	7	3	2	50	23	2	3	126
	Odmowa odpowiedzi	11	62	55	16	49	4	5	3	45	25	2	2	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	24	30	46	42	18	6	13	42	28		2	46
	Średnie	14	54	45	25	40	11	8	4	45	25	1	3	328
	Dobre	16	59	55	22	53	5	5	2	49	18	2		616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	47	44	32	46	14	2	4	38	17	3	3	41
	Raz w tygodniu	12	54	49	27	50	7	7	4	45	22	1	1	329
	1-2 razy w miesiącu	14	59	51	31	51	7	5	3	44	17			116
	Kilka razy w roku	16	56	54	21	49	10	4	3	52	20	1	1	261
	W ogóle nie uczestniczy	18	60	53	19	44	7	8	3	49	23	2	1	221
Poglądy polityczne	Lewica	19	55	49	23	48	10	8	3	53	18	1		248
	Centrum	17	60	55	19	48	5	5	3	50	22	2		238
	Prawica	14	56	49	30	51	8	5	4	45	20	1	1	351
	Trudno powiedzieć	9	47	51	24	45	9	8	3	42	27	2	3	122

TABELA 14

		Jak Pan(i) sądzi, poniżej jakiego dochodu zaczyna się już bieda? Chodzi nam o wysokość dochodu netto (na rękę) w złotych na jedną osobę w rodzinie.				Liczba osób
		Średnia	Mediana	Modalna	Odchylenie standardowe	
Ogółem		1912	2000	2000	1013	806
Płeć	Mężczyźni	2004	2000	2000	1075	380
	Kobiety	1830	2000	2000	947	425
Wiek	18–24 lata	2231	2000	2000	1445	67
	25–34	2025	2000	2000	1142	124
	35–44	1791	1500	2000	972	157
	45–54	1901	1523	1000	1118	140
	55–64	1904	2000	2000	872	119
	65 lat i więcej	1843	2000	2000	727	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	1807	1998	2000	948	310
	Miasto do 19 999	2133	2000	2000	977	104
	20 000 – 99 999	1905	1800	2000	951	159
	100 000 – 499 999	1857	2000	2000	1171	127
	500 000 i więcej mieszk.	2077	2000	2000	1079	107
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	2029	2000	2000	1253	76
	Zasadnicze zawodowe	1987	2000	2000	1064	174
	Średnie	1885	2000	2000	933	294
	Wyższe	1859	2000	2000	987	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1862	1504	1000	999	130
	Średni personel, technicy	1909	1706	1000	1023	49
	Pracownicy adm.-biurowi	1814	1800	2000	885	62
	Pracownicy usług	2048	2000	2000	952	58
	Robotnicy wykwalifikowani	2236	2000	2000	1424	92
	Robotnicy niewykwalifik.	1773	2000	2000	835	27
	Rolnicy	1940	2000	2000	1141	20
	Pracujący na własny rach.	1844	1500	2000	1043	46
	Bezrobotni	2038	1975	3500	1184	9
	Emeryci	1833	2000	2000	723	214
	Renciści	1827	1500	1500	1106	21
	Uczniowie i studenci	2087	2000	1000	1024	37
	Zajmujący się domem i inni	1727	1772	2000	1321	40
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1785	1868	2000	937
spółce właścicieli prywatnych i państwa		2001	2000	2000	1136	107
sekt. pryw. poza rolnict.		2033	2000	2000	1145	241
prywatnym gosp. rolnym		1685	1732	2000	731	20
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	1705	1500	2000	1020	100
	Od 2000 do 2999 zł	1738	1500	2000	914	141
	Od 3000 do 3999 zł	1797	2000	2000	824	124
	Od 4000 do 5999 zł	1950	2000	2000	838	126
	6000 zł i więcej	2326	2000	1500	1344	97
	Trudno powiedzieć	2094	2000	2000	1133	87
	Odmowa odpowiedzi	1903	2000	2000	964	131
Ocena własnych war. mater.	Złe	1973	1836	2000	1217	34
	Średnie	1987	2000	2000	1003	261
	Dobre	1870	1919	2000	1003	511
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2181	1997	2000	1745	30
	Raz w tygodniu	1755	1800	2000	826	268
	1–2 razy w miesiącu	1931	2000	2000	1182	91
	Kilka razy w roku	1975	2000	2000	1071	214
	W ogóle nie uczestniczy	2021	2000	2000	917	192
Poglądy polityczne	Lewica	1919	2000	2000	855	217
	Centrum	1817	2000	2000	887	194
	Prawica	1932	1800	2000	1154	298
	Trudno powiedzieć	1953	2000	2000	1092	76